

Miejsce analizy finansowej w systemie analiz

Działalność każdego podmiotu gospodarującego wymaga okresowej analizy. Analiza ta powinna pozwolić, z jednej strony na ustalenie, czy dotychczasowa działalność dała zamierzone efekty, z drugiej zaś na określenie kierunków i sposobów doskonalenia dalszej działalności [L. Bednarski: Analiza finansowa w przedsiębiorstwie, PWE, Warszawa 1994, s. 9].

Analiza działalności przedsiębiorstwa w warunkach gospodarki rynkowej powinna obejmować:

- analizę otoczenia przedsiębiorstwa (analiza rynku, analiza konkurencji),
- analizę ekonomiczną (analiza finansowa, analiza techniczno-ekonomiczna).

Analiza otoczenia ma na celu rozpoznanie pozycji przedsiębiorstwa na rynku i uwzględnienie ryzyka związanego z otoczeniem oraz określenie silnych i słabych punktów jego działalności.

Analiza rynku obejmuje badanie popytu na produkty i usługi, sposoby ich dostaw na rynek oraz dystrybucję produktów firmy. Szczególnie ważnym elementem takiej analizy jest ocena segmentacji rynku. W jej zakres wchodzi określenie wymagań rynku, przewidywanych trendów i zmian w rozmiarach popytu rynkowego, dystrybucji. Wyniki i ustalenia badań rynku wykorzystuje się w analizie dochodów ze sprzedaży stanowiących podstawowy element obliczeniowy wyniku finansowego przedsiębiorstwa [Por. W. Grudziński: Biznes plan podstawowy instrument we współczesnym kierowaniu firmą, „Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstw” 1991, nr 9].

Analiza konkurencji ma na celu identyfikację głównych konkurentów przez badanie u każdego z nich rozmiarów jego

sprzedaży, wskaźników wzrostu oraz wyznaczenia silnych i słabych stron każdej firmy konkurencyjnej. Tylko poprzez poznanie konkurencji można zapobiec utracie miejsca na rynku. W krajach zachodnich do tego elementu przywiązuje się dość sporo uwagi. Przedsiębiorstwa nie tylko oceniają swoich konkurentów, ale również starają się przewidzieć jaką strategię przyjmują oni na rynku [E. Budole: So durchleuchten mir die Konkurrenz, „Management Zeitschrift” 1989, nr 5]. W analizie konkurencji należy ustalić, w jakich grupach klientów konkurent ma lepsze, gorsze lub takie samo powodzenie [Por. H. J. Wornecke: Gesetzmässigkeiten zur Gestaltung, 1989, tom XII, nr 12]. Na tych informacjach można oprzeć politykę cenową i zmodyfikować odpowiednio politykę marketingu.

Przewagę konkurencyjną na rynku odznaczającym się nadmiernymi zdolnościami produkcyjnymi można uzyskać tylko dzięki szybkiemu reagowaniu na zmiany. Podstawą takiej reakcji są *informacje i analizy*.

Zasadniczą częścią analizy działalności przedsiębiorstwa jest analiza ekonomiczna. Obejmuje ona dwa działy: analizę finansową oraz analizę techniczno-ekonomiczną, przy czym w warunkach gospodarki rynkowej, decydujące znaczenie zyskuje analiza finansowa.

Podstawowym celem analizy finansowej jest przedstawienie przeszłego, obecnego i przyszłego obrazu przedsiębiorstwa z określeniem najistotniejszego aspektu jego funkcjonowania, tzn. finansów. Odniesienie bowiem sukcesu finansowego i przeciwdziałanie bankructwu są celami nadrzędnymi firmy. Do zagadnień leżących w sferze zainteresowania analizy finansowej należy przede wszystkim zaliczyć: wstępną i rozwiniętą analizę bilansu, rachunku wyników, źródeł przychodów, analizę wyniku w finansowego i czynników go kształtujących oraz analizę sytuacji finansowej badanej jednostki gospodarczej na podstawie analizy wskaźnikowej.

Istotą oceny sytuacji finansowej przedsiębiorstwa jest jego

zyskowność a także zdolność do wywiązywania się z zobowiązań finansowych zarówno krótkoterminowych jak i długoterminowych, natomiast jej wartość praktyczna zależy od właściwego ustalenia czynników wpływających na kondycję finansową przedsiębiorstwa oraz dokładnego określenia kierunków ich oddziaływania [T. Waśniewski, W. Skoczylas: Analiza finansowa przedsiębiorstwa przy gospodarce rynkowej, „Rachunkowość” 1993, nr 3].

W zależności od tego kto przeprowadza analizę i jakiemu celowi ona służy, można wyróżnić analizę finansową: wewnętrzną i zewnętrzną [M. Sierpińska, T. Jachna: Ocena przedsiębiorstwa według standardów światowych, PWN, Warszawa 1995, s. 11-14].

Wewnętrzną analizę finansową przeprowadza kierownictwo przedsiębiorstwa we własnym zakresie dla potrzeb bieżącego i strategicznego zarządzania.

Analizę zewnętrzną przeprowadzają z reguły banki, inwestorzy, dostawcy, prasa itp. w oparciu o dostępne im materiały, jakimi zazwyczaj są roczny bilans i rachunek wyników.

Przedmiotem wewnętrznej i zewnętrznej analizy finansowej jest:

- struktura aktywów (proporcje między majątkiem trwałym i obrotowym oraz rotacja środków),
- finansowanie (pochodzenie i zmiany kapitału, struktura pasywów, terminy spłaty zobowiązań, bezpieczeństwo finansowe),
- płynność środków (zdolność płatnicza, upłynnienie majątku, pokrycie majątku kapitałem),
- zysk (analiza rentowności).

Analiza finansowa odgrywa niezwykle istotną rolę w szerokim systemie analiz, które prowadzi każde profesjonalnie zarządzane przedsiębiorstwo. Jest jednym z najważniejszych narzędzi wspierających procesy decyzyjne w zakresie zarządzania finansami, oceną efektywności gospodarowania zasobami oraz planowaniem strategicznym i operacyjnym. Jej

podstawowym zadaniem jest dostarczenie informacji o sytuacji majątkowej, finansowej i wynikach działalności przedsiębiorstwa. W tym sensie stanowi ona podstawę dla pozostałych rodzajów analiz ekonomicznych oraz istotny element kompleksowego systemu zarządzania przedsiębiorstwem.

W strukturze analiz przedsiębiorstwa wyróżniamy zazwyczaj cztery główne obszary: analizę otoczenia zewnętrznego, analizę strategiczną, analizę operacyjną oraz właśnie analizę finansową. Każda z tych analiz pełni inne funkcje, jednak są one wzajemnie powiązane i uzupełniają się, tworząc spójny system diagnozowania kondycji i możliwości rozwojowych organizacji. Analiza finansowa zajmuje w tym układzie szczególne miejsce, ponieważ umożliwia przekształcenie danych liczbowych w konkretne wnioski i rekomendacje dotyczące funkcjonowania przedsiębiorstwa. Dzięki temu stanowi ona podstawę do podejmowania decyzji w takich obszarach, jak inwestycje, kredytowanie, optymalizacja kosztów czy polityka dywidendowa.

W ramach szerszego systemu analiz analiza finansowa jest szczególnie powiązana z analizą ekonomiczną, która obejmuje także analizę techniczną, organizacyjną i rynkową. Analiza techniczna dostarcza informacji o wykorzystaniu zasobów rzeczowych, organizacyjna – o strukturze i sprawności procesów wewnętrznych, a rynkowa – o pozycjonowaniu firmy w otoczeniu konkurencyjnym. W połączeniu z tymi analizami, analiza finansowa dostarcza syntetycznych miar efektywności działalności, takich jak rentowność, płynność, zadłużenie, aktywność czy wartość rynkowa przedsiębiorstwa. Oznacza to, że nie jest ona odrębnym i autonomicznym narzędziem, lecz elementem szerszego systemu, który pozwala całościowo spojrzeć na kondycję firmy.

Warto podkreślić, że analiza finansowa pełni funkcję integrującą dane pochodzące z różnych działów i obszarów działalności przedsiębiorstwa. Informacje wykorzystywane w analizie finansowej pochodzą z ewidencji księgowej, ale także

z planów finansowych, budżetów, sprawozdań zarządczych, prognoz czy analiz sektorowych. Dzięki temu możliwe jest porównywanie stanu rzeczywistego z założeniami planistycznymi, identyfikowanie odchyleń oraz wnioskowanie o przyczynach i skutkach rozbieżności. Tego typu analizy wspomagają procesy kontrolne i audytowe, a także pozwalają menedżerom podejmować bardziej racjonalne i uzasadnione decyzje biznesowe.

Analiza finansowa stanowi także nieodzowny element raportowania wewnętrznego i zewnętrznego. W relacjach z inwestorami, bankami, instytucjami nadzorczymi oraz innymi interesariuszami, dane pochodzące z analizy finansowej są jednym z głównych źródeł oceny wiarygodności i stabilności przedsiębiorstwa. W tym kontekście jej znaczenie wykracza poza samą strukturę zarządzania firmą – staje się narzędziem budowania zaufania i pozycji rynkowej. Również w procesach restrukturyzacyjnych, fuzjach i przejęciach, analiza finansowa pełni funkcję informacyjną i diagnostyczną, umożliwiając ocenę opłacalności podejmowanych działań oraz wycenę wartości firmy.

Dzięki swojej uniwersalności, analiza finansowa znajduje zastosowanie nie tylko w dużych korporacjach, ale również w małych i średnich przedsiębiorstwach, organizacjach non-profit, a nawet w instytucjach publicznych. W każdej z tych jednostek pozwala na ocenę efektywności wykorzystania zasobów, kontrolę realizacji celów oraz identyfikację ryzyk finansowych. Odpowiednio prowadzona analiza finansowa wspiera zarządzanie strategiczne i operacyjne, zwiększa przejrzystość działania oraz pozwala na lepsze dostosowanie się do zmieniającego się otoczenia ekonomicznego.

Analiza finansowa zajmuje centralne miejsce w systemie analiz przedsiębiorstwa jako narzędzie diagnozy, kontroli i planowania. Jej wyniki służą zarówno do oceny przeszłej działalności, jak i do formułowania planów na przyszłość. Znaczenie analizy finansowej nie polega tylko na przetwarzaniu danych liczbowych – istotą jest ich interpretacja, zdolność do wyciągania trafnych wniosków i przekształcania ich w konkretne

decyzje menedżerskie. W złożonym i dynamicznym środowisku gospodarczym stanowi ona nieodzowny element zarządzania przedsiębiorstwem, zwiększający jego konkurencyjność, odporność i skuteczność działania.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.